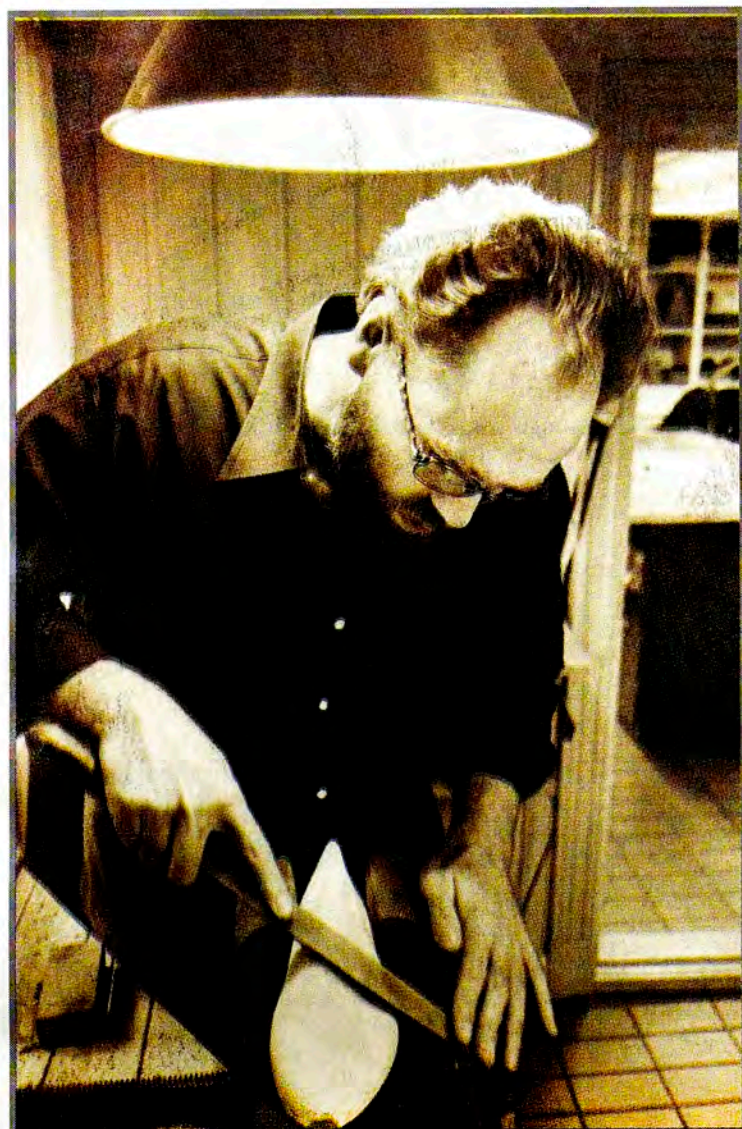

LOTTE SCHÖNFELDER,
journalist i Bergens Tidende

– Nettingkjolen min! I sølv, innkjøpt av alle steder hos Øvrebo på Torgallmenningen – sånn midtveis på 60-tallet, tror jeg. Den hadde sølvgrå silke under og sølv netting over. Siden dette var i miniperioden, måtte en venninne av meg legge den opp – stakkars vesen – slik at den ble kort nok.

KLÆRNE JEG
aldri glemmer

Den var ermelos og svakt utskrådd. Så hadde jeg sølvsko, store sølvkladaser i ørene og sølvveske. Jeg tror trygt man kan si at jeg var gjennomført koordinert. Nærmest forsølv. Men hvor i all verden ble det av Nettingkjolen med stor N? Jeg har vel aldri kastet den ...

FORMER ETTER FOTEN: – Hvem som helst kan lage en trelest, men utfordringen ligger i å få til en kombinasjon mellom estetikk og passform, sier Jan P. Myhre og demonstrerer lestmaking i verkstedet sitt i Akersveien i Oslo.

KATALOGBILDE

Skoskredder med hendene fulle

Føttene dine skal vare hele livet. Betaler du skoskredder Jan Petter Myhre i Akersveien i Oslo litt ekstra, lager han sko som varer nesten like lenge.

De 26 forskjellige knoklene i foten din jobber konstant i hele ditt oppreiste liv. Så presser du dem inn i et par sko. Pene og flotte, men litt trange over vristen, litt slemme mot hælen og med altfor tynne såler. Er det rettferdig, eller?

Ikke om du spør Jan Petter Myhre. Han lager sko som er som et ekstra lag hud på føttene.

– Om du har sko som ikke passer foten går det ut over livskvaliteten og arbeidet ditt, sier skoskredderen.

Nå kan det argumenteres at å kjøpe sko hos Myhre også kan gå ut over husholdningsbudsjettet ditt. De håndsydde, skredderformede skoene han kjærlig bygger på rundt forti timer koster mellom 9500 og 20000 kroner. Men mange av kundene hans sier at de «ikke har råd til billige sko.»

Myhre viser frem det nesten ferdigsydd overlæret til et par engelske spasersko i brunt fettlær.

– Med et sånt lær holder jo skoene en

stund. Men sålen kan man bytte ut, omtrent som dekkene på en bil.

– Varer de hele livet?

– Det kommer an på hvordan det blir brukt og stelt. Overlæret skal holde i minst 10 til 15 år.

Myhres egne sko er rødbrune, uten snoring og selvsagt selvlaget. Han vil ikke ut med hvor mange par han har, men det er færre enn Imelda Marcos. Han går sjelden i skobutikker. Kun når han skal kjøpe joggesko eller tursko. Men kanskje lager han en fjellmodell snart.

Butikksko er ikke laget for de menneskelige ukurante føttene. 60 prosent finner nok sko som de liker. Men bare 40 prosent finner sko som passer.

– De fleste som kommer her synes det er vanskelig å få tak i riktige sko. Han karen her har veldig bred fot, veldig rett tå og forskjellig lengde på beina. Han har store problemer med fabrikksko, sier Myhre og viser frem det brune fettlærskoene.

De problemene hjelper Myhre til med. En skoskredder tar nemlig mål som en vanlig skredder. Tar omriss av foten, måler høyden på vristen, bredden på foten og lengden fra hæl til vrist. Han dreier en tremodell som han rasper og modellerer til den er en eksakt kopi av foten din. En fotskulptur som danner grunnlaget for å lage to unike sko.

– Men jeg er ingen ortoped. Jeg driver et håndverk med flere hundre års tradisjon, der alt blir gjort for hånd. Med garanti mot gnagsår.

«Our man in Oslo» kaller de ham spøkefullt på kontoret til ærverdige John Lobb Bootmaker i London.

Det begynte med at han kjøpte et par håndsydde sko der selv. Etter hvert fikk Myhre, som egentlig er utdannet grafisk formgiver, lyst til å satse på hobbyen sin.

– Det er hos Lobb de har tradisjonen og der håndverket fremdeles lever. Jeg var vel heldig som fikk lov til å gå min læretid der. Eller kanskje de så at jeg var sulten nok til å utvikle meg som håndverker. For jeg er på langt nær ferdigutdannet, sier skoskredderen som har sydd sko siden 1981.

Nå drar han på fisketur med de yngste i Lobb-familien og besøker butikken i London noen uker i året.

I naborommet henger trelestene langs veggen som fisk til tørk. På mange av dem står navnene til mange kjente, relativt bemidlede kunder. Men du kan ikke kjøpe deg til riktige skoholdninger, mener skoidealisten.

– Folk er slappe. Det er mange som kan betale for slike sko, men ikke alle forstår hva de har kjøpt. Man må ta vare på en slik sko. For eksempel må du aldri gå med samme sko to dager etter

hverandre.

Fotsvette får skinn til å råtne. Skoene må få tørke, sier Myhre og ser skolemesterstrengt.

Selv om han ennå ikke tjener like bra som alle sine rundt 200 kunder, er det ikke tvil om at Myhres sko er eksklusive, i alle ordets betydninger. De er både dyre og unike hver for seg. Men de kan også gjøres enda mer spesielle. Han skaffer lett skinn fra krokodille, øgle eller struts om du ønsker det. Og lager også både golfsko, ridestøvler eller bunadsko.

Men de fleste som kommer her velger likevel over hundre år gamle modeller. Skotyper som forretningsmenn og lorder har travet gjennom Londons gater med siden imperiet var stort og mektig.

– Det er ikke mote det her, altså, sier han og viser frem modelloversikten.

Brune, sorte og semskede spasersko med navn som «Sadler», «Casual York» og «Oxford Brouge». Ikke det minste prangende. Og kun med en diskret lapp inne i sålen: Jan P. Myhre.

– Det krever jo en god porsjon konservatisme å kjøpe tre par sko og gå med dem i 30 år. Men det er også motstykke til kjøp -og kast-mentaliteten.

PER ASBJØRN RISNES JR.
RICHARD SAGEN (foto)

per.risnes@bergens.tidende.no